

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ARZUHAN DOĞAN YALÇINDAĞ'IN

YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ TOPLANTISI

AÇILIŞ KONUŞMASI

21 Eylül 2007

Sabancı Center, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul –Türkiye
Ankara: İnan Cad. No.39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli üyeler,
değerli konuklar, sayın basın mensupları,

TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Sayın Devlet Bakanımıza davetimizi kabul edip toplantımıza katıldığı için teşekkür etmek istiyorum.

Haziran başında gerçekleştirdiğimiz Yüksek İstişare Konseyi'nden bu yana, dünyada ve Türkiye'de önemli gelişmeler yaşandı. Bunları geçtiğimiz günlerde kısmen değerlendirme fırsatı bulduk.

Bazı değerlendirmelerimiz hükümet kanadında tepki çekti. Bu TÜSİAD'ın alışkın olduğu bir tutumdur. Yine de, demokrasi kültürü açısından, sivil toplum örgütlerinden gelen uyarılara gösterilen bu geleneksel tepkinin, iktidar partisinde hâlâ kendisine yer bulabilmesini doğrusu yadırgadık.

Bugün bu değerlendirmelerimizi biraz daha geniş boyutta sürdürmek istiyoruz.

Değerli üyeler,

Bildiğiniz gibi, Amerika Birleşik Devletleri'nin yüksek riskli konut kredilerine bağlı olarak finansal sektörde oluşan zararlar, son on yılın en büyük likidite sıkışıklığına yol açmış durumda. Piyasalarda şimdiye kadar oluşmuş zararların dünyada ekonomik büyümeyi bir parça yavaşlatması bekleniyor. Birçok Avrupa ülkesi büyüme tahminlerini şimdiden aşağı çekti.

Amerika Birleşik Devletleri Merkez Bankası'nın ve Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın gerçekleştirdiği faiz indirimleri olumlu bir hava estirse de, krizin diğer piyasalara atlayarak genişlemesi gibi bir risk orta vadede hâlâ söz konusu. Bu gerçekleşirse küresel büyümede de ciddi olumsuz etkilenmeler gündeme gelecek.

Öte yanda, bu kısa dönemli likidite sıkışıklığının ötesinde, Çin ve Hindistan ekonomileriyle ilgili beklentiler likiditenin orta vadede de daralması riskini ortaya koymaktadır. Çin ve Hindistan ekonomilerinde tüketimin yapısal olarak artacağı ve tasarruf oranlarının düşeceği öngörülmektedir. Bu, küresel mali piyasalara akan likiditenin azalmasını ve önümüzdeki dönemde borçlanma maliyetlerinin artmasını çok olası hale getirmektedir.

Gerek kısa vadeli çalkantıdan, gerekse orta vadeli yapısal kaynak daralmasından, en fazla zarar görecektir. Bu şüphesiz büyümesini yoğun dış kaynak ile finanse eden ekonomiler olacaktır.

Son yıllarda çok önemli yapısal iyileşmeler yaşamış ve önceki yıllara göre güçlenmiş olmasına rağmen, Türkiye ekonomisinin yüksek cari açık sebebiyle, dış kaynak bağımlılığı devam etmektedir. Bu durum olası küresel mali daralmalara karşı kırılganlık yaratmaktadır.

Küresel likidite daralmasının, yakın dönem için bir tehdit haline geldiği düşünülürse, Türkiye'nin katma değer üretiminde, gerekli yapısal dönüşümü sağlamak için, hızlı hareket etmesi bir zorunluluktur.

Üstelik Türkiye, cari açığı kontrol altına almasını sağlayacak bu dönüşümü, yıllık %7 büyüme hedefinden, taviz vermeden başarmak mecburiyetindedir.

Hem büyümeyi başarmanın, hem istihdamı artırmanın, hem de cari açığı kontrol altına almanın tek yolu, ülkedeki ekonomik birimlerin verimliliğini ve rekabet gücünü artırmamız ve bu özelliklere sahip yeni yatırımların gerçekleşmesini sağlamamızdır

Bunu başarabilmek için ekonomimizin,

- (1) Nitelikli iş gücüne,
- (2) İç tasarrufların artırılmasına,
- (3) Teknoloji ve AR-GE'ye ve
- (4) İyi işleyen kamusal kurumlara

ihtiyacı vardır.

Hükümetten beklenen, bu dört unsuru kapsayan bir vizyonla, bunlara ilişkin eşgüdümlü reformlardan oluşan, bir yol haritasını ortaya koymasındır.

Nitelikli işgücü dediğimizde, küresel piyasalarda rekabet edecek firmaların, ihtiyaç duyduğu eğitime ve özelliklere sahip insan sermayesinin, yetiştirilmesi esas olmalıdır. Bu genel anlamda bir eğitim politikasının ötesine geçmektedir. Gelişen rekabet şartlarına göre, elimizdeki insan sermayemizi sürekli yenileyebileceğimiz bir eğitim vizyonu ve yapılanması gerekmektedir.

İkinci temel konu olan iç tasarrufların artırılması, özellikle küresel likiditenin daraldığı bir dönemde büyük önem taşımaktadır. Bunun için bir yandan, makroekonomideki yavaşlayan reform süreci hızlandırılmalı, bir yandan da yatırıma dönüşecek, daha fazla iç kaynak yaratma perspektifi içinde, bu süreç mikro reformlarla desteklenmelidir.

Burada vergi reformunun tamamlanması ilk adım olmalıdır. Önümüzdeki dönemde, hem mevcut sorunların çözümüne yönelik, hem de genel olarak yatırımları teşvik edici, vergi düzenlemeleriyle ilgili çalışmaların hızlandırılması gerekmektedir.

Finansal ürünlerden alınan vergilerin, rasyonel hale getirilmesi, bankacılık kesimi aracılık maliyetlerinin düşürülmesi, halka açılmanın teşvik edilmesi ,kaynak yaratma açısından önemli katkılar sağlayabilir.

Ancak bütün bu konuların, iş dünyası ve kamu kuruluşlarının beraber çalışmasıyla sonuçlandırılması yararlı olacaktır.

Önemli reform alanlarından birisi de sosyal güvenliktir. Sosyal güvenlik sistemi, işgücü üzerindeki vergi ve vergi benzeri yüklerin hafifletilmesi politikasıyla birlikte ele alınarak istihdamı olumlu yönde etkiler hale getirilmeli ve toplanan primlerin finansal sistem içinde, verimli yatırımlara dönüşmesine imkân vermelidir.

Öte yandan, kayıt dışı ekonomi de, finansal sistem içinde yatırıma dönüşebilecek devasa bir kaynağı sistem dışında bırakmaktadır.

Kayıt dışı ekonomi, Türkiye'nin karşı karşıya olduğu pek çok problemin kökeninde yatan asli unsurdur.

Bu konuda kararlı ve sonuç alıcı bir mücadele başlatılmadan, bu sorunların çözümü hiçbir şekilde mümkün olmayacaktır.

Teknoloji, AR-GE ve inovasyon, dünyada hâlâ devlet teşviğine müsamaha gösterilen, ender alanlardan biridir. Çünkü, teknolojiye yapılan yatırım, sadece yatırımcıya değil, toplumun bütününe ekonomik değer olarak dönmektedir.

Burada dikkat edilmesi gereken, belirli bir sanayi stratejisi esas alınarak, desteklerin ve teşviklerin israf edilmemesi, uzun dönemli verimlilik ve rekabet vizyonuna göre, şeffaflık içerisinde verilmesidir.

Kümelenme politikaları, sektörel fırsatlar, bölgesel gelişme, küresel AR-GE zincirlerine dahil olma stratejileri gibi öncelikler, bu uzun dönemli vizyonla tutarlı olarak yapılandırılmalıdır.

İyi düşünülmüş, bütüncül, detaylı ve küresel algıyı yansıtan teknoloji politikalarını oluşturmak bu ve bundan sonraki hükümetlerin kaçınılmaz yükümlülüğüdür.

İnsan kaynağı, finansman ve teknolojinin yanı sıra dördüncü unsur olarak iyi işleyen kamu kurumlarına vurgu yapmak istiyorum.

Bürokrasiden, yargıya ve bağımsız kurullara kadar kamu otoritesini yansıtan birçok kurumsal yapının sağlıklı işlemesi, verimli ve rekabet edebilen Türkiye için olmazsa olmaz bir gereksinimdir.

Kamu kaynaklarının verimlilik esasına göre kullanılması da bir politika önceliği olmalıdır. Cari harcamaların azaltılması yönünde ciddi bir çaba içine girilmesi, kamu yatırımları için, ilave kaynak yaratılmasına imkân verecektir.

Hükümetin bir acil eylem programı hazırlığı içinde olduğunu biliyoruz.

Bu program aslında, yukarıdaki temel vizyon çerçevesinde hazırlanmalıdır.

Ayrıca, bu çerçevede, program hazırlanırken, ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı'nın önderliğinde, özel sektörle işbirliği arayışı içine girilmesinin de ,son derece yararlı olacağını düşünüyoruz.

Değerli üyeler,

Kurumsal yapılara, teknoloji, finansman ve insan kaynağına yönelik politikalar, önümüzdeki dönemde ihtiyaç duyduğumuz dönüşümün parçalarını oluşturacaktır.

Küresel ekonomiden gelen sinyaller de ,bize bunu söylemektedir.

Toplum olarak, refah ve çağdaşlaşma yolunda, bize ivme kazandıracak bir vizyonun tanımlanmasına ve şeffaf, tutarlı, kararlı politikalarla hayata geçirilmesine, ihtiyaç duyduğumuz bir dönüm noktasındayız.

Yeni hükümetten beklediğimiz, bu vizyona odaklanması ve tüm toplumun sahipleneceği bir ekonomik dönüşüm projesini biran önce oluşturmasıdır.

Kuşkusuz, bunu gerçekleştirebilmek için, dingin bir siyasal ortamda, salim kafayla çalışmaya ihtiyaç vardır.

Şimdilik, seçimlerden hemen sonra başlayan Anayasa tartışmaları, toplumsal enerjimizin önemli bir bölümünü emecek gibi gözüküyor.

Ne var ki, konu geri dönülmez biçimde gündemimize girmiş durumda. O zaman, bu değişimden, Türkiye için nasıl bir atılım fırsatı yaratabiliriz, Anayasa'yı nasıl çağdaş bir toplum inşa etmenin, zemini haline getirebiliriz, ona bakmalıyız.

Eğer, bireysel özgürlükleri geliştiren, demokratik siyasal işleyişin önündeki engelleri kaldıran, laiklik prensibini zedelemeyen, toplumu çağdaşlaştıran, gerçek anlamda toplumsal sözleşme niteliği taşıyan bir Anayasa oluşturabilirsek, bu atılım fırsatını yakalayabiliriz.

Bunu yaparken, birey ile devlet arasında doğru dengeler kurarak, devletin kurumları arasındaki dengeyi ve karşılıklı denetim mekanizmalarını gerektiği gibi oluşturarak, bu atılımı uzun soluklu bir toplumsal değişim sürecine dönüştürebiliriz.

Burada Anayasa'yı kimin yapacağı sorusu ortaya çıkmaktadır. Yeni bir "toplumsal sözleşme" yapılacaksa, buna uygun bir yöntemin seçilmesi asli önemdedir.

Çok sayıda Anayasa profesörü, meselenin bu yanına dikkat çekerek uyarıda bulunuyor.

Ne diyor akademisyenler?

Bu Anayasa ile ilgili olarak, "Yeni Anayasa" tanımını kullanılıyor.

Bu tanım ancak, mevcut Anayasa'nın temel ilkelerini değiştirmek söz konusu olduğu zaman doğrudur.

Böyle çok kökten bir değişiklik arayışı ile yola çıkılmışsa, o zaman da, Anayasa hukukunun ortaya koyduğu biçimde, tüm kesimlerin katıldığı özel bir kurul oluşturarak taslak metni hazırlanmalıdır.

Yine akademisyenlerin görüşüne göre, eğer sadece "Anayasa Değişikliği" yapıyorsanız o zaman da Anayasa'nın kurucu felsefesine, özellikle laiklik anlayışına dokunamaz, değişmez maddelerini değiştiremez, Anayasa'nın nasıl değiştirileceğine ilişkin kendinize özgü yöntemler öneremezsiniz.

Yapacağımız, mevcut Anayasa'nın kurucu ilkeleri ve temel çizgileri içinde kısmi değişikliklerdir.

Biz de ortada böyle bir tartışma varken, yöntem meselesini "tali" bir mesele olarak görmenin yerinde olmadığını düşünüyoruz.

Bunun dışında, kuşkusuz içerik hakkında da söyleyecek çok sözümüz var.

Bildiğiniz gibi bu konuda sivil toplum örgütleri içinde en geniş birikime sahip kuruluş TÜSİAD'dır.

Biz bu konuyla 15 seneyi aşkın bir süredir ilgileniyoruz.

Ancak, ortada resmi bir taslak olmadığı için, bugün madde bazında görüş beyan etmiyoruz.

Yalnızca burada bir tek tehlikenin altını kuvvetle çizme ihtiyacı hissediyoruz.

Anayasa tartışmalarında laiklik konusunun ön plana çıkması, bugün de görev başında olan bazı hükümet üyelerinin, parti mensuplarının ve yerel yöneticilerin, geçmiş dönemlerdeki eylem ve söylemlerinden kaynaklanmaktadır.

Hükümet, toplumun bu konudaki endişelerini gidermede yeterince somut ve ikna edici olamazsa, Anayasa tartışmaları kaçınılmaz olarak tek bir noktaya kilitlenecek ve 21.

Yüzyıla yakışan, özgür, demokratik, çağdaş, atılımcı bir Anayasa'nın diğer unsurlarının tartışılması imkânsız hale gelecektir.

Değerli üyeler,

Anayasa çalışmasında öne çıkarılması gereken en önemli prensip, birleştirici, bütünleştirici olmaktır.

“Türkiye’de siyasal güçler rejim mücadelesine devam ediyor” izleniminin sürmesine yol açacak bir Anayasa'nın ülkeye yarar değil zarar getireceğine inanıyoruz.

AB Komisyonu bu yılki Türkiye ilerleme raporunu nispeten ılımlı bir havada açıklamayı umuyor. Fransa, AB'nin yeni üyelerinin referandumuna sunulmasından vazgeçmeye karar verdi.

Birleşmiş Milletler Kıbrıs konusunda yeniden harekete geçti.

Irak’da dengeler hızla değişiyor.

ABD -Türkiye ilişkilerinde yeni bir sayfadan söz ediliyor.

Çin yeni bir fırsat penceresi olarak önümüzde duruyor.

Bir dizi yeni strateji ve politikaya ihtiyacımız var.

Eylül ayı ortasında Başkan Yardımcılarımız Pekin Baran, Ümit Boyner ve üyemiz Cem Duna ile birlikte Brüksel’de AB Komisyonu üyesi Olli Rehn, Avrupa Parlamentosu Başkanı Pöttering ve Avrupa Parlamentosu’ndaki siyasi grupların başkanları ile görüştük. Londra’da da yeni hükümetin Avrupa Bakanı Jim Murphy tarafından kabul edildik.

Genel hava son derece berrak. AB ile ilişkilerde orta vadede zaman lehimize işliyor.

İngiltere, İsveç, Polonya, İtalya, İspanya, Portekiz gibi birçok AB ülkesi bu sürece açık destek veriyor.

Kısa vadede yapmamız gereken, hemen yarın TCK’nın 301. maddesini değiştirmek ve demokratik reformları hızlandırmak olmalı.

Avrupa’daki Türkiye karşıtları TCK’nın 301. maddesinin uygulanmasından kaynaklanan sorunlarımız sayesinde büyük güç kazandılar.

Bu çarpık duruma derhal son vermeliyiz.

Bu yönde iktidar ve muhalefet partilerinin ulusal sorumluluğu çok önemli...

İki gün önce, ABD Dışişleri’nin önemli ismi Nicholas Burns ile görüşme imkânımız oldu.

Müttefikimizin, ilişkilerin iyileştirilmesi konusunda son derece istekli, ikili ilişkilerin dayanması gereken temel konusunda son derece açık davrandığı izlenimini edindik.

Bizim de aynı açıklıkla kendi pozisyonumuzu ortaya koymamızın, sıkıntılarımızı, önerdiğimiz çözüm yollarını çeşitlendirerek dile getirmemizin gerekli olduğunu gördük.

Öte yandan Çin konusunda ülke olarak çok daha özgüvenli politikalar üretmeye başladığımızı görüyoruz.

Biz de TÜSİAD olarak, Çin'deki AB Ticaret Odası'nın üyesi olduk.

Temsilcilik ofisimizi de Kasım ayında resmen açıyoruz.

Değerli üyeler,

Önümüzdeki tablo fırsatları ve riskleri bir arada barındırmaktadır.

Riskleri en aza indirmek, fırsatlardan azami ölçüde yararlanmak bizim elimizdedir.

Yeter ki, mevcut tartışmaların içinden sağlıklı, dengeli, uzlaşmaya dayalı sonuçlar üreterek çıkalım.

Türkiye'yi daha güçlü bir ekonomi, demokrasi ve toplumsal yapıya kavuşturma yolunda hızla ilerleyelim.

Başta insan sermayemiz ve teknolojimiz olmak üzere, tüm kaynaklarımızı geliştirerek, küresel rekabette başarılı bir bilgi toplumu olarak yükselelim.

Dünya ülkeleri yerinde durmuyor.

Toplumunu yapısal reformlarla, eğitim reformlarıyla geleceğe hazırlıyor.

Siyaset sahnesinde yenilenme peşinde koşuyor.

Böyle bir ortamda, biz de kutuplaşma tuzağına düşmeden, ülkeyi her bakımdan güçlendirecek ve toplumun kendisini yenilemesini sağlayacak bir siyasal-toplumsal yapının kurulması için çalışmak, bu ideallere hizmet etmeyen her türlü anlayıştan da uzak durmak zorundayız.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.